

En brasilianska och en nigerian om Hälsohögskolan, ELAM, i Caracas

Samtal med två venezolanska studenter från Hälsohögskolan, ELAM, i Caracas

I slutet av 1990-talet svepte två kraftiga orkaner in över Karibien med många döda och skadade som följd. Den mänskliga katastrof som följde i deras spår visade att det behövdes fler läkare i regionen. Som svar på detta grundade Fidel Castro den latinamerikanska medicinska högskolan [ELAM, för dess spanska initialer] i Havanna.

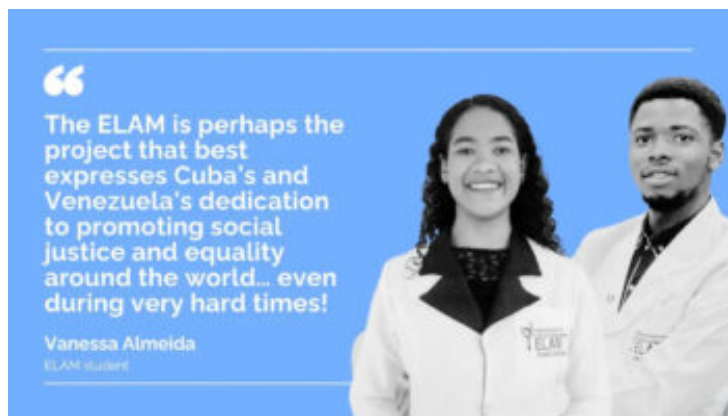
Inspirerad av Kubas internationalism grundade Venezuela sitt egen ELAM 2007. Skolan har utexaminerat tusentals läkare från hela världen. Om du besöker det livliga huvudkontoret i centrala Caracas kan du höra allt från arabiska till haitisk kreol, från portugisiska till engelska talas i korridorerna.

Vi pratade med två unga ELAM-studenter om deras upplevelser. Vanessa Almeida är femteårsstudent och kommer från Itamaraju, en liten stad på landsbygden i Brasilien. John Chikuike Ogbu är andraårsstudent och född i en arbetarklassfamilj i staden Enugu i Nigeria.

Vanessa, som den främsta talespersonen för studenterna, kan du förklara ELAM:s syfte och projekt?

Vanessa Almeida: ELAM var Chávez ögonsten och ett barn av den kubanska revolutionen. Latin American School of Medicine är en gemenskap av framtida läkare från hela världen, särskilt från det globala syd, som är engagerade i att återvända till sina hemländer och arbeta med marginaliserade befolkningar.

Kubas ELAM har funnits sedan 1999. Det grundades faktiskt när situationen på ön var riktigt svår. Vad gjorde Fidel när han mötte motgångar? Gav han upp revolutionens internationalism? Nej, tvärtom: Medan andra skickar vapen och arméer för att ockupera länder, kommer vi att skicka en armé av läkare för att rädda liv. Det var en del av hans "Battle of Ideas". Sedan, 2007, tog Chávez Kubas ELAM-projekt till Venezuela.

Hugo Chávez och Fidel Castro vid invigningen av ELAM, och andra foton från ELAM.

Idag finns ELAM-läkare i slumområden, kåkstäder och i de mest avlägsna landsbygdsområdena runt om i världen. Hugo Chávez ansåg att sjukvård var en universell rättighet, och internationell solidaritet stod i centrum för hans politik. Det var därför Kubas ELAM var en så perfekt matchning för den bolivarianska revolutionen. ELAM är kanske det projekt som bäst uttrycker Kubas och Venezuelas engagemang för att främja social rättvisa och jämlikhet runt om i världen... även under mycket svåra tider!

Venezuela har haft stora svårigheter under de senaste åren på grund av USA:s sanktioner. ELAM stängde aldrig sina dörrar, men visst har det funnits utmaningar. Det har inte varit lätt: blockaden, pandemin, de politiska attackerna mot revolutionen. Men Venezuela höll sina dörrar öppna för oss och blev vårt andra hem.

När det blev riktigt svårt kunde Nicolás Maduro ha sagt: Låt oss fokusera på vårt folk. Istället bestämde han sig för att följa Chávez exempel och hålla ELAM-projektet vid liv. Det här är en underbar historia. I gengäld engagerar vi studenter oss mer och mer för revolutionen och för att bli den armé av läkare som Fidel och Chávez drömde om.

En sak som jag bör tillägga är att även när det var mycket svårt i Venezuela stod skolan för mat och husrum åt oss. Den täckte också de kostnader som var förknippade med studierna. Jag är tacksam för detta: de flesta av oss skulle aldrig ha kunnat studera medicin hemma, eller om vi hade haft möjlighet skulle det ha kostat oss en arm och ett ben.

Hur ser den medicinska praktiken ut på ELAM?

John Chikuike Ogbu: ELAM:s syn på medicin skiljer sig radikalt från den konventionella. Vår läroplan fokuserar på "integrerad samhällsmedicin", vilket innebär ett humanistiskt perspektiv som förenar vetenskap och ett samhällsengagemang. Kärlek och ödmjukhet är nyckeln till att bli samhällsläkare. Allt detta lär vi oss samtidigt som vi studerar anatomi, biokemi och medicinsk etik.

ELAM-läkarna går ut i världen och ägnar sig åt samhällets välbefinnande; de sitter inte på en tjugig läkarmottagning och väntar på att de sjuka ska komma till dem för att bli "helade" av en gudalik läkare. Den typ av sjukvård som ELAM förespråkar är dessutom först och främst förebyggande. Kapitalismen kommersialiserar allt, även sjukvård. ELAM, å andra sidan, avkommercialiserar den.

Vanessa, kan du prata om det?

Vanessa: Det är sant, kapitalismen gör allt till en handelsvara, även hälsa! Konventionella läkare är utbildade för att "fixa" människor så att de kan ta betalt av dig och skicka tillbaka dig till den kapitalistiska arbetskraften. De är inte utbildade för att förstå patienternas psykologiska smärta eller deras socioekonomiska problem. Å andra sidan kommer en ELAM-läkare att förstå det samhälle där hon praktiserar eftersom hon bor där, eftersom hon går på dess gator på väg till kontoret, eftersom hon pratar med dem i samhället och besöker dem som är sjuka hemma om det behövs. En ELAM-läkare är inte utbildad för att bli rik utan för att tjäna folket. I mitt fall kan du vara säker på att när jag tar examen kommer jag inte att vara inblandad i att göra hälsa till en handelsvara. Istället kommer jag att arbeta hårt för ett blomstrande och friskt samhälle.

Jag bör tillägga att den typ av medicin som ELAM förespråkar är "integrerad", vilket innebär att man går bortom uppfattningen att patienter bara är summan av sina organ. Vi ser patienterna ur ett helhetsperspektiv, med diagnoser som även tar hänsyn till deras kulturella sammanhang, socioekonomiska faktorer och familjesituation.

Detta holistiska synsätt gör det möjligt för oss att komma åt grundorsakerna till en återkommande huvudvärk eller en fruktansvärd magsmärta, och potentiellt erbjuda lösningar som inte enbart är beroende av medicinering. Det betyder naturligtvis inte att vetenskaplig kunskap inte är viktig för oss, men det är bara en del av lösningen.

Vilken roll spelar internationalismen i ELAM?

John: ELAM är ett verkligt internationalistiskt initiativ. För närvarande finns det studenter från över 20 länder, främst från det globala syd. Institutionen har ett gediget syd-syd-perspektiv, och dess hjärta klappar för de förtryckta.

Chávez drömde om att ELAM skulle bli ett internationellt samfund, och det är precis vad som har uppnåtts. Våra klasskamrater och kamrater kommer från Latinamerika, Karibien och Afrika, och det finns också en betydande grupp palestinska bröder och systrar som studerar här.

John, innan du kom till Venezuela, var du bekant med den bolivarianska processen?

John: Jag kände inte till Chávez och den bolivarianska processen innan jag kom till Venezuela. Jag drömde om att bli läkare och kom in på ELAM via ett institutionellt avtal. Det var alltså först här som jag fick lära mig om den bolivarianska processen och blev förälskad i det venezuelanska folket. Jag är oerhört tacksam över att få förverkliga min dröm om att studera medicin vid ELAM!

Vanessa, du är aktivist i MST [Rörelsen för jordlösa arbetare], en organisation med långvariga kopplingar till den bolivarianska processen. Vilken betydelse har Chávez arv för dig?

Vanessa: I MST älskar vi Chávez mycket högt, eftersom han omformade den latinamerikanska historien, eftersom han var en sann internationalist och eftersom han brydde sig om världens arbetande människor. Han knöt också an till landsbygdsbefolkningen på ett särskilt sätt.

Men mitt engagemang för Chávez, och även för Fidel, fördjupades på ELAM. I vår skola är Chávez levande!

Det finns en historia om Chávez som jag tyckte var väldigt rörande. När han behandlades för cancer på Kuba frågade han ständigt om sitt folk: Hur mår mitt folk? Han frågade det på morgonen, han frågade det när han vaknade upp efter operationen, och han ställde samma fråga till varje person som besökte honom. Han tänkte alltid på folket!

Som ELAM-läkare måste vi ta efter detta: folket, är vår första, andra och tredje prioritet. Men för att göra detta bra måste vi studera mycket. Det är därför jag vaknar klockan 5 varje dag och går och lägger mig sent. Jag måste göra det mesta av denna extraordinära möjlighet. När jag sedan har tagit min examen ska jag åka hem och erbjuda samhället det som den bolivarianska revolutionen gav mig.

John, som nigerian är du ganska långt hemifrån och har varit tvungen att lära dig ett nytt språk. Kan du dela med dig av den delen av din historia?

John: Allt har verkligen inte varit lätt. Först, när jag kom hit, var jag tvungen att gå igenom en lång karantänperiod, praktiskt taget isolerad på grund av pandemin. Sedan har vi utmaningen med språket. Jag talade inte spanska när jag kom hit, och jag kämpar fortfarande med det.

Jag minns att jag som läkarstudent var tvungen att studera biokemi, vilket i sig är en utmaning. Att försöka navigera i innehållet samtidigt som jag lärde mig språket var stressigt, men jag var fast besluten att lyckas. Jag tittade på YouTube, lånade böcker och om det behövdes kom mina klasskamrater till undsättning. Steg för steg förbättrades mina språkkunskaper, och även om studierna fortfarande är intensiva har jag för det mesta inga problem med språket.

Det har funnits andra hinder också: vi är alla långt hemifrån och har väldigt långa arbetsdagar, så ibland kan jag inte ringa min familj och det är svårt. Tack och lov har mina klasskamrater och lärare blivit som en andra familj för mig, så även om jag saknar min familj där hemma så känner jag mig inte så ensam längre.

Vanessa, kan du berätta för oss om det akademiska arbetet på ELAM och dess läroplan?

Vanessa: Här på ELAM har vi ett mycket krävande schema för studier och praktik. Som femteårsstudent har jag långa timmar av sjukhusrotationer vid sidan av cirka 24 timmar per vecka av formell undervisning.

Våra lärare, som kommer från Kuba och Venezuela, är mycket kvalificerade och de är också engagerade i revolutionen. Men de tvingar inte på oss någon politik: våra hjärtan är med i den bolivarianska processen, inte för att det är ett krav, utan för att vi får så mycket kärlek från Venezuela.

Slutligen vill jag betona att våra professorer lär oss hur vi ska bli humanistiska forskare, engagerade läkare och bättre människor överlag.

Ni är båda aktivt involverade i medicinsk praxis. Låt oss fördjupa oss i den aspekten av er utbildning.

John: Jag praktiserar på Amelia Blanco Integral Diagnostics Center [CDI], där vi lär oss om förebyggande och botande medicin. Vi gör också hembesök för att kartlägga samhället och förstå den socioekonomiska profilen i stadsdelen. Detta är nyckeln till att bli en "integrerad" läkare.

Att lära sig att arbeta och ta hand om människor tidigt är mycket viktigt på ELAM. Om vi inte har en bra relation med människorna kommer vi inte att kunna hjälpa dem att läka.

Vanessa: För närvarande roterar jag på Victorino Santaella-sjukhuset i Altos Mirandinos, och det har varit en fantastisk upplevelse. Jag har lärt mig mycket av ST-läkarna, läkarna och specialisterna, och även av sjukhusdirektören, som verkligen är engagerad. Man kan ofta se henne i sjukhusets korridorer när hon löser problem, ser till att det finns medicinsk utrustning och så vidare. Det är så en medicinsk administratör ska vara: med i praktiken.

Under mina medicinska rotationer lärde jag mig hur man behandlar och tar hand om både en gammal kvinna och ett spädbarn och hur man utför vissa operationer. Samtidigt utvecklade jag förmågan att följa och vara med människor genom mycket svåra stunder.

För att återgå till effekterna av den blockad som Venezuela står inför, har du observerat dess effekter på det medicinska systemet?

Vanessa: Ja, det har jag. Blockaden har en tydlig inverkan på sjukhus och vårdinrättningar. Trots dessa utmaningar finns det hängivna läkare och medicinsk personal som har tagit sig an situationen och utfört mirakel för att rädda liv.

Regeringen arbetar också för att se till att sjukhusen har tillräckligt med förnödenheter. Jag har personligen bevittnat hur några av allianserna mellan syd och syd ger resultat. Sjukvårdsinrättningarna är bättre utrustade nu. Även om vissa förpackningar och instruktioner kan vara på kinesiska eller arabiska - vilket innebär en egen uppsättning utmaningar - har vi nu kunskapen att identifiera förnödenheter. Vi gör det mesta av det vi har.

Kort sagt, USA:s blockad är kriminell och dess inverkan på det venezuelanska folkets hälsa är mycket påtaglig, men vi kan ta hand om våra patienter.

Cira Pascual Marquina, Venezuelanalysis 240301 (ZT)

[Internationalist Doctors: A Conversation with Vanessa Almeida and John Chikuike Ogbu](#)

HÄV BLOCKADEN MOT KUBA!

Bli en del av solidaritetsrörelsen!

Bli medlem i Svensk-Kubanska!

Eller skicka ett bidrag till Stödfonden!

Ange namn, e-post, adress och skicka 300 kr för ett års medlemskap (150 för pensionärer, arbetslösa och studerande)

Swish 123 589 0975 eller Pg 40 54 11 ? 0

Bidrag till insamlingen ?Mediciner till Kuba?

PG 23 57 15 ? 0 ELLER Swish 123 182 37 72